

REVOLUTION TRAIN

KRÁTKÝ POPIS

1. CO a pro KOGO

Program „REVOLUTION TRAIN“ je nástroj primární prevence zaměřený proti užívání psychoaktivních látek (tabák, alkohol a další vesměs ilegální látky), určený zejména pro vybranou cílovou skupinu dětí a mladistvých ve věku od 12 do 17 let, zároveň zahrnuje rodinu, školu i provázanost s lokální komunitou s cílem stimulace a inspirace k smysluplným volnočasovým aktivitám.

2. Krátký popis programu

„REVOLUTION TRAIN“ je reálná vlaková souprava, uvnitř které je multimediální, interaktivní a velmi působivou formou realizován preventivní program pro danou cílovou skupinu.

Kromě programu v reálném vlaku představuje ucelený preventivní program „REVOLUTION TRAIN“ soubor návazných programů, jejich přípravu a realizaci na lokální úrovni, a to zejména v rámci cílové skupiny na školách.

Aktivace co největšího počtu lidských smyslů umožňuje mimořádně účinně působit na osobnost účastníků a tím pozitivně ovlivnit jejich vnímání legálních i ilegálních substancí a rizikových situací včetně jejich návodného správného řešení.

Účinné zprostředkování informací, interakce, tematická příprava a následná realizace návazných programů, propojení programu s preventivními aktivitami místních institucí, rozsáhlý sběr dat a evaluace zajišťují udržitelnost pozitivního ovlivnění znalostí, dovedností a postojů účastníků ve vztahu k rizikovému chování.

3. Cíle programu

Na základě realizované analýzy slabin a problémů společně se zohledněním skutečnosti, že negativní vliv vrstevníků je jedním z nejvýznamnějších rizikových faktorů problémového chování v souvislosti s možným rizikovým užíváním návykových látek, klade preventivní program REVOLUTION TRAIN (RT) u účastníků důraz na následující body:

- informovat o rizicích užívání návykových látek a vzdělávat je v této oblasti,
- emočně je oslovit a zapojit,
- povzbuzení sebereflektivního myšlení,
- podnícení k vlastnímu trvale pozitivnímu životnímu rozhodování
- posílení a získání vlastní životní způsobilosti s cílem
- být schopen odolat vlivům a sociálním tlakům
- internalizovat a argumentačně podpořit „DOKÁŽI ŘÍCI NE“.

4. Implementace a jednotlivé části programu

Ucelený program RT je ve vztahu k vybavenosti a didaktické koncepci ve všech aspektech zaměřen především na primární cíl, kterým je co nejúčinnější sdělování obsahu a informací.

Základní elementy programu jsou:

- a. Realizátoři programu
- b. Příprava ve školách
- c. Interakce a zapojení mediálních nástrojů ve vlakové soupravě
- d. Po skončení interakce: propojení s místními institucemi poskytujícími prevenci
- e. Organizace Workshopů
- f. Následné aktivity ve školách a v rámci školního vyučování
- g. Interakce: následná realizace Návazného programu „TO JE ZÁKON KÁMO!“
- h. Interakce: následná realizace Návazného programu „POLICEJNÍ PÁTRAČKA!“
- i. Sběr dat a jejich vyhodnocení (Vypracování Studie dat včetně Evaluace)
- j. Evaluace

a. Realizátoři programu

Realizátory programu RT jsou lokální preventivní pracovníci a odborníci z praxe, kteří jsou vybráni z předem určené místní multiprofesní skupiny (učitelé, vychovatelé, sociální pedagogové, metodici prevence, preventisté z řad policie). V průběhu pobytu vlakové soupravy v daném městě provází lokální preventivní pracovníci a odborníci z praxe „své“ (místní) děti a mladistvé programem. Tímto způsobem je naplněna regionální „zodpovědnost“ v konkrétní oblasti. Stejným principem založeným na lokální odbornosti je realizován i soubor návazných programů. Výše uvedení místní realizátoři v příslušném městě nebo obci obdrží před příjezdem vlaku podrobné informační materiály a absolvují intenzivní dvoudenní seminář o programu. Preventivní pracovníci a pracovníci v oblasti závislostí jsou tak k dispozici jako kontaktní osoby a kontaktní místa pro místní děti, mladistvé, rodiny a dospělé.

b. Příprava ve školách

Pedagogičtí pracovníci zúčastněných škol obdrží s dostatečným časovým předstihem informační a podpůrné materiály k programu. Příprava na dané téma je v kompetenci školních metodiků prevence a pedagogických pracovníků.

c. Interakce a zapojení mediálních nástrojů ve vlakové soupravě

Před zahájením zážitkové vzdělávací přednášky ve vlakové soupravě RT probíhá obecný úvod do tématu podpořený moderními prezentačními technikami. Zároveň je organizován rozsáhlý sběr anonymních dat (viz. dále pod bodem »Sběr a vyhodnocení dat«).

Aplikovaný princip multisenzorického prožitku a interaktivity zajišťuje, aby byli účastníci srozumitelně osloveni, motivováni a tematicky zapojeni. Jejich úvahy, hledání řešení a osobní postoje zůstanou tak dlouhodobě ukotveny.

Program RT je založen na multimediálním znázornění, které odpovídá věku dané cílové skupiny, využívá všechny lidské smysly a rovněž aktivně zapojuje účastníky prostřednictvím otázek, odpovědí a interakcí s cílem co nejvíce a nejefektivněji přiblížit a objasnit dané téma.

Při realizaci programu je vždy kladen důraz na to, aby byly informace zúčastněným poskytovány co nejzajímavějším a nejvýstižnějším způsobem, přitom srozumitelně.

Vlaková souprava RT se skládá ze šesti železničních vagonů, z nichž čtyři jsou přestavěny na multimediální kinosály a zážitkové prostory. Pro účastníky je tak působivé již samo důmyslně koncipované vnitřní vybavení a zařízení vlaku.

„Interaktivní prohlídka vlakové soupravy“ je pro účastníky reálným a intenzivním prožitkem, který zůstává ukotven v paměti na základě audiovizuální prezentace informací, emocionalizujícího obsahu, přechodů mezi filmovou formou prezentace, dotazování a požadavků na odpovědi, jakož i pomocí působivých přechodů od jednotlivých filmových sekvencí k bezprostředně následujícím interaktivním situačním scénkám odehrávajícím se v důmyslně a realisticky ztvárněných filmových kulisách.

Mimořádný důraz je kladen na zajištění toho, aby účastníci nebyli v žádném okamžiku průběhu programu zastrašeni, ale aby byli i přes závažný obsah vždy povzbuzováni a motivováni k pozitivnímu rozhodování ve svých základních životních postojích.

V rámci programu se účastníci během multimediální zážitkové prezentace virtuálně seznámí se skupinou mladistvých (Peer Group) složenou ze šesti různých charakterů. Účastníci sledují postupný vývoj jejich chování v čase a rozdílný přístup každého z nich k možnému „užívání návykových látek“.

Na základě skutečného příběhu je popsán různorodý několikafázový vývoj užívání návykových látek, poruch způsobených jejich užíváním a možných následků.

V průběhu celého příběhu jsou opakovaně zdůrazňovány povahové rysy a silné charaktery mladistvých protagonistů, kteří drogy odmítají a kteří svůj kritický postoj k drogám zdůrazňují a zároveň navrhují příkladné podněty, jak řešit vzniklé klíčové negativní situace.

V rámci závěrečného interaktivního prostoru jsou tematizovány výlučně pozitivní alternativy rozhodování a pozitivní přístup k životu.

Účastníci jsou v průběhu celé návštěvy RT interaktivně zapojeni do rozhodovacích procesů jednotlivých představitelů ve filmu a musí samostatně v konkrétní situaci udělat svoje vlastní rozhodnutí a zdokumentovat ho v anonymním dotazníku (viz. dále pod bodem »Sběr a vyhodnocení dat«).

d. Po skončení interakce: propojení s místními institucemi poskytujícími prevenci

Dalším klíčovým bodem programu RT je propojení místních institucí nejen s programem RT, ale i mezi sebou. Také jednotlivé programové části RT jsou plánovány a realizovány společně s místními institucemi.

Během pobytu vlakové soupravy RT v daném městě se místním preventivním organizacím nabízí možnost prezentovat se buď přímo na nádraží nebo v jeho bezprostřední blízkosti. Místní instituce se stávají součástí programu a jsou účastníky a rodičům v případě potřeby plně k dispozici. Jsou to také organizace zaměřené na volnočasové aktivity jako sport, kultura, zájmová činnost.

Cílem doprovodného programu je:

- nabízí pozitivní impulsy ke zdravému způsobu života,
- prezentace lokálních alternativ trávení volného času,
- slouží jako networkingová platforma – propojování a síťování zúčastněných subjektů,
- nabízí v případě potřeby (pro rodiče a děti) možnost kontaktu s odborným zařízením v místním regionu.

e. Organizace Workshopů

Do Workshopů pořádaných v rámci pobytu vlaku ve městě se zapojují veřejnoprávní instituce, neziskové organizace i další subjekty, které se v daném regionu podílejí na prevenci kriminality, prevenci rizikového chování na školách a protidrogové prevenci. Cílem workshopů je iniciovat mezioborovou spolupráci v regionech, kde je program realizován, a otevřít diskusi na komunální úrovni v otázkách protidrogové prevence a propojit je mezi sebou – často se osobně neznají.

f. Následné aktivity ve školách a v rámci školního vyučování

Téma je následně zpracováváno ve škole. Učitelé obdrží informace o tom, jak s tématem pracovat v rámci školního vyučování. Interaktivní zážitkový program ve vlaku a vlastní postřehy zpracovávají žáci např. písemně (eseje, psaní zpětné vazby, slohové práce) nebo formou výtvarných prací (obrázky, koláže, instalace). Vzniklé práce mohou být vystaveny ve veřejných prostorách (vestibuly škol, radnice, nákupní centra). Veřejnost získá možnost ocenit vystavované práce, žáci a žákyně obdrží zpětnou vazbu.

g. Interakce: následná realizace Návazného programu „TO JE ZÁKON KÁMO!“

S odstupem několika týdnů přichází do školy lektor, který s žáky a studenty znovu probírá vlakový příběh a na jeho částech vysvětluje důležité pojmy a souvislosti trestního a přestupkového práva vztahující se k problematice návykových látek, jejich užívání, podávání a prodeje. Při prezentaci tématu je opět kladen důraz na multisenzorický a interaktivní přístup k předávání znalostí. Program je veden formou interaktivní přednášky založené na promítání skutečného příběhu, proloženého soutěžní hrou a doplněného odborným výkladem lektora. Během prezentace jsou řešeny a praktickým procvičováním posilovány sociální a intelektuální kompetence – vytvoření týmu, konkurenční chování, společné vypracování výsledků, formování názoru a akceptance.

Cílem Návazného programu RT je rozšíření a ukotvení znalostí, dovedností a vědomostí těch, kteří vlak před určitým časem navštívili.

Stejně jako během zážitkové přednášky i v tomto návazném programu je využíván anonymní dotazník, na jedné straně k vyhodnocení srovnatelných otázek s prvním dotazníkem a na straně druhé k prohloubení a porovnání získaných vědomostí účastníků. Některé otázky dotazníků lze vyhodnotit přímo mezi sebou navzájem (retrospektivně) (viz. dále pod bodem »Sběr a vyhodnocení dat«).

h. Interakce: následná realizace Návazného programu „POLICEJNÍ PÁTRAČKA!“

Interaktivní program POLICEJNÍ PÁTRAČKA analogicky navazuje na program ve vlaku formou rodinné hry. Cílem programu je osvojení si znalostí společenské odpovědnosti, trestněprávních důsledků držení a nakládání s návykovými látkami. Společně absolvovaný program zjednodušuje vstup do intimnějších rozhovorů mezi rodiči a dětmi na toto téma. Společný zážitek umožní se dosud stigmatizovaným tématem v rámci rodiny dlouhodobě zabývat a umožní včasnou reakci na potenciální, či už vznikající problém. Rodiče obdrží podrobnou rodičovskou příručku s informacemi, jak mohou sami aktivně posílit ochranné faktory v rodině a v bezprostředním okolí dítěte. Získají návod, jak správně monitorovat a vyhodnotit chování dětí, jak jednat v případě potřeby nebo řešit již existující problém. Místní samosprávy v rámci programu prezentují rodičům, zástupcům tisku a odborníkům výsledky anonymního sběru dat. Dále jsou diskutovány zpětné vazby účastníků RT programu ve vlaku.

i. Sběr dat a jejich vyhodnocení (Vypracování Studie dat včetně Evaluace)

V rámci návštěvy programu probíhá formou anonymního dotazníku sběr dat zaměřený na otázky trávení volného času, konkrétních zájmů dětí a mladých lidí, kteří vlak navštíví, na jejich zkušenosti s návykovými látkami apod.

Ještě před zahájením multimediální části programu vyplní účastníci neanonymní dotazník, v němž anonymně odpovídají na otázky týkající se jejich chování ve volném čase (volnočasové aktivity, záliby - např. zda čtou, kolik času tráví na počítači, společenské a intelektuální zájmy, kontakty s přáteli apod.). V této části vyplňují účastníci také informace o svých dosavadních poznatcích a zkušenostech s návykovými látkami. Všichni účastníci programu se sběru dat účastní dobrovolně a anonymně.

V průběhu multimediální prezentace jsou účastníci dotazováni na svá vlastní rozhodnutí pomocí strukturovaných dotazníků. V situacích, v níž filmoví protagonisté učiní životní rozhodnutí v souvislosti s konzumací návykových látek (první cigareta v životě, první alkohol, první potáhnutí z nabízeného jointa), je projekce pozastavena a účastníci mají za úkol odpovědět na situační otázky, jakým způsobem by se oni v tomto okamžiku konkrétně chovali. Svoje odpovědi zanesou do svého dotazníku. Jedním z cílů tohoto sběru dat je zjistit rozsah užívání návykových látek a relevantní informace o faktorech, které způsobují rizikové chování na místní úrovni.

j. Evaluace

Data získaná prostřednictvím dotazníků jsou po vyhodnocení a analýze poskytnuta zúčastněným partnerům programu (okresům, městům, obcím, školám, organizacím).

Tyto subjekty tak získávají podrobný přehled o volnočasovém chování účastníků i o jejich poznatcích a zkušenostech s návykovými látkami. Získané informace podporují cílenější koordinaci preventivních opatření na místní úrovni. Zároveň probíhá hodnocení procesu a účinnosti programu RT.

5. Právní a etické principy drogové prevence

V rámci preventivního programu REVOLUTION TRAIN jsou dodržovány etické zásady, lidská práva, diskrétnost vůči účastníkům, jejich kulturní a sociální charakteristice, zdravotním odlišnostem.

Všichni účastníci zapojení do programu jsou vyzýváni, aby tyto zásady dodržovali, a poskytli tak zúčastněným stranám odpovídající přínos.

6. REVOLUTION TRAIN – odborná rada projektu

prof. PaedDr. Pavel Kolář, Ph.D, Fakultní nemocnice Motol

prof. MUDr. Eva Králíková, CSc., Centrum pro závislé na tabáku, 1. LF UK a VFN Praha

prof. MUDr. Pavel Pafko, DrSc., 1. LF UK, Fakultní nemocnice Motol

prof. MUDr. Jan Pirk, DrSc., emeritní přednosta, Institut klinické a experimentální medicíny

prof. Dr. rer. nat. habil. Marion Eich-Born, SuPEr e.V., Erfurt, Německo

Ing. Radovan Voříšek, speciální pedagog, psychoterapeut, Společnost Podané Ruce o.p.s. Brno

brig. gen. PhDr. Jakub Frydrych, ředitel Národní protidrogové centrály SKPV PČR

plk. JUDr. Břetislav Brejcha, ředitel Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě SKPV

Jörg von Daake, kriminologický poradce projektu, Hlavní kriminální komisař a docent kriminologie, Vysoká škola pro správu a justici v Berlíně, Německo

mjr. Mgr. František Linet, Pedagogická fakulta Univerzita Konstantína Filozofa v Nitre, odborný lektor - Žilinská univerzita v Žilině

srž. Mgr. Marcela Voreková, Pedagogická fakulta Univerzita Konstantína Filozofa v Nitre, zakladatelka OZ Centrum prevence mládeže

NOVÉ ČESKO

Nezisková organizace Nadační fond NOVÉ ČESKO disponuje licenčními právy k celé řadě patentů. Díky spolupráci se samosprávami a předními mezinárodními odborníky dokáže navrhovat a vytvářet interaktivní vzdělávací centra či muzea, která si návštěvníci zapamatují na celý život.

Základem našich inovací je prožitkový princip a metoda 5D. Programy NOVÉHO ČESKA zajistí účastníkům nejen nezapomenutelné momenty, ale především intenzivní zážitky, které vzdělávají a pomáhají změnit život k lepšímu.

SÍDLO SPOLEČNOSTI

Eliášova 274/4, Praha 6,
PSČ 160 00
Tel: +420 774 724 757
E-mail: info@revolutiontrain.cz

facebook.com/RevolutionTrain

<http://www.revolutiontrain.cz>